

JOAN IGNASI DAVÍ I GARRIGA: APOTECARI I BOTIFLER.

CORNET i ARBOIX, Ramon.

Joan Ignasi Daví i Garriga era fill de Joan Daví i Viladés, apotecari de la Plaça, i de la seva esposa Dorotea Garriga. L'any 1707, en morir el seu pare, com el seu hereu universal que era, es va fer càrrec de l'apotecaria de la Plaça Pública o Major de Manresa (1).

L'any 1711, aquest apotecari es casà amb Josepa Vilaseca, filla de Josep Vilaseca, apotecari de Calaf. Aquest lliurà al seu gendre, en concepte d'esposalles i de tot, la quantitat de 2.000 lliures més dos baguls plens de vestits (2).

A partir de l'any 1718, comencen a aparèixer documents que demostren que Joan Ignasi Daví va merèixer la confiança del rei Felip V, que l'anomenà Regidor Perpetu de la ciutat de Manresa, i, a partir d'aquí, són més freqüents les notícies derivades d'aquest càrrec polític que no pas de la seva vida professional, que quedà relegada a segon lloc.

Ja en vida del seu pare, havia pres part activa com a Administrador de l'enramada de la Plaça, que se celebrava cada any durant l'octava de Corpus (3).

Els seus companys de Consistori, també de "Regia Electione" foren Jaume de Llisach, Joan Rou i de Pastor, Carles Riu i Rovira, Joan Pujol, Jacint Torres de Bages, Josep Soler de la Plana i Bernat Casas. L'any 1718, tots junts, confeccionaren un inventari dels béns de la Universitat de Manresa, situada al carrer d'Urgell (4).

Una de les primeres proposicions que aprovaren -seguint les ordres del Decret de Nova Planta- va ésser la de demanar comptes als consellers i regidors del règim anterior. Precisament, la comissió encarregada d'anar a trobar aquestes persones estava formada per Joan Pujol i Joan Ignasi Daví.

A part d'aquesta missió específica, l'apotecari Daví s'encarregà dels obrers de l'Església del Carme i dels de dins de la ciutat. També l'anomenaren Director de la Sèquia i Administrador de les carnisseries de Manresa (5).

L'any 1721 passà a ocupar-se dels obrers de l'Església de Sant Salvador de les Espases, i també formà part de l'administració de l'Hospital de Pobres Malalts de Sant Andreu. Continua encarregat dels obrers "dins ciutat", i administrador de fleques i carnisseries (6).

Per uns acords municipals de l'any 1723, podem saber els sous que cobraven els Regidors de l'Ajuntament de Manresa. Textualment es confessa: "Altre Ordre a dit Racional pera que trague polissa a dit Clavari pera que pague al Sr. Joan Ignasi Daví Regidor de dita Ciutat 50 lliuras Barc. y son per la primera terza de son salari de Regidor del any 1722. Item. Altre ordre a dit Racional pera que trague polissa a dit Clavari pera que pague a dit Sr. Joan Ignasi Daví, Regidor de dita Ciutat 100 lliuras Barc. y son a compliment de son Salari de Regidor del any 1722" (7). És a dir, que el sou que cobrava l'apotecari Daví era de 150 lliures anuals.

Aquest any, continuant amb la seva activitat política, va ésser el Director del Cadastre "ab la gratificació acostumada", i també encarregat dels obrers de l'Església del Carme i dels de "dintre ciutat" (8).

L'any 1724, Joan Ignasi Daví, juntament amb els seus companys de Consistori, Carles Riu, Joan Pujol i Josep Soler, actuaren como a Administradors de l'Hospital de Sant Andreu de Pobres Orfes (9). Al cap de dos anys, l'Ajuntament el va encarregar de la il·luminació de la Basílica de la Seu, dels obrers del Carme i, novament, de l'Administració de l'Hospital (10). L'any 1727, des del seu càrrec de Regidor Perpetu de l'Ajuntament de Manresa, es va ocupar dels obrers de la Seu i de Sant Salvador de les Espases, i, a més, dels obrers de la ciutat. El nomenaren també Administrador de l'Hospital i de les carnisseries.

Com a tal Regidor, l'Ajuntament li abonà 44 lliures, 3 sous i 7 diners que havia pagat del seu propi diner al Rvd. Rector i Comunitat de la Parroquial Església de la vila de Sallent corresponent als dispensaris originats a la Cúria del Corregiment i a la Reial Audiència per la causa aportada pel Rector contra la ciutat de Manresa (11). L'any 1729, a l'Ajuntament, tornà a ocupar-se dels obrers de Sant Salvador i de Sta. Clara, i tornà a ésser Director de la Sèquia. Va tenir també el càrrec de "vendedor de emolumentos". Per la neteja de la Sèquia, el Municipi pagà 640 lliures i 3 sous i, per la reparació de les recloses dels molins, 23 lliures i 15 sous (12).

L'any següent s'ocupà dels obrers de Sta. Caterina i se'l nomenà síndic dels Pares Caputxins, Director del "dispensari ordinari" i, novament, Director de la Sèquia.

Gastà en adobs i calç, per reparar la Sèquia, 33 lliures i 3 sous, i, per "... gastos del quento de Sallent que susedió a los 30 de julio de 1729...", 1.000 lliures, 3 sous i 8 diners (13).

L'any 1732, el Regidor Daví s'encarregà de conduir els 17 homes que correspongueren a Manresa en la lleva d'aquell any. Amb aquest motiu gastà 40 lliures

i 14 sous, més 12 lliures i 44 sous pel seu manteniment durant els dies que passaren per arribar a Barcelona (14).

L'any següent, com a Director de la Sèquia, gastà 885 lliures, 4 sous i 5 diners, i, pel Dispendi Ordinari, 43 lliures (15). El juny d'aquest mateix any, junt amb dos companys de Consistori, l'apotecari Daví, contestà a Josep Thomàs i Rovira que sol·licitava una còpia de la deliberació del Consell general de Manresa, celebrat el dia 29 de juliol de 1664, sobre la suspensió de les 50 lliures d'impost que pagava la ciutat de Manresa.

El Regidor lamentà no poder enviar l'esmentada còpia, per haver-se cremat tota la documentació d'aquell any, però explicà la seva hipòtesi de que la suspensió de l'impost es va fer "... a causa dels grandíssims ahogos ab que la casa es trobava en aquella ocasió..." (16).

En una altra carta, dirigida a la mateixa autoritat, li notificà que alguns individus de Balsareny regaven les seves terres amb aigua de la Sèquia mitjançant "... ullals artificialment fets al alveo de la dita sèquia...". L'Ajuntament dubtava sobre les mesures a aplicar en aquest cas, ja que no s'atrevia a processar-los a través de la Reial Audiència, ja que es tractava de quinze o setze ciutadans.

Un altre problema que consultaren al Sr. Thomàs va ésser què havia de fer l'Ajuntament amb els manresans que tenien vinyes "... dins las set parroquias...", que pretenien entrar el vi a la ciutat sense pagar els 10 sous per càrrega, i només abonar l'impost de 10 sous per càrrega de verema, com aquells que tenien les vinyes dintre el terme de Manresa (17).

L'any 1758, Maurici Soler de la Plana, declarà que el seu pare, que fou Regidor de l'Ajuntament de Manresa a les ordres del Corregidor Joan Francesc de la Mota, el dia 14 de març de 1731 conduí 12 homes de la lleva d'aquell any a Barcelona, pagant tots els dispendis de la seva butxaca, i que ascendiren a 80 lliures i 4 diners, sense que l'Ajuntament els hi hagués reembossat fins al moment present. Al·legà que l'any següent va ésser el Regidor Joan Ignasi Daví, l'encarregat de transportar 17 futurs soldats, pagant també dels seus propis diners tot l'import derivat del trasllat, i que l'Ajuntament li abonà el 12 d'octubre de 1732 les 40 lliures i 4 sous que havia avançat.

Per tot l'explicat, el Sr. Soler suplicà a l'Ajuntament que donés les oportunes ordres, per tal de poder cobrar la quantitat que el seu pare avançà per l'esmentat servei (18).

Amb aquest motiu, el Consistori repassà els comptes i s'adonà que no havia cobrat cap quantitat als diversos Ajuntaments que proporcionaren individus per a la lleva. Es per això que confeccionaren una llista de les quantitats amb què havien de col·laborar els Ajuntaments de Moià, Castellterçol, Prats de Lluçanès, Perafita, Sallent, Artés, Monistrol, Berga, Casserres i Bagà, de tal manera que, de les 80 lliures del total, a

Manresa només li pertocava de pagar 13 lliures, 6 sous i 8 diners. Tot el restant ho havien d'aportar els esmentats pobles, a raó de 6 lliures, 13 sous i 5 diners per població (19).

L'any 1734, Joan I. Daví, com a Director de la Sèquia, declarà que, per la seva neteja, reparació de comportes i pontets, gastà, l'any anterior, la quantitat de 638 lliures, 2 sous i 4 diners, i, com a Director del "gasto ordinario", 21 lliures, 13 sous i 4 diners que s'utilitzaren per la reparació de les casernes de Manresa, més 4 lliures pel transport d'unes bigues (20). L'any següent, en canvi, només gastà en la reparació de la Sèquia, 161 lliures, 9 sous i 8 diners (21). Pels mateixos conceptes, l'any 1735, gastà 851 lliures, 18 sous i 2 diners (22).

El 14 de juny de l'any 1738, el Regidor Daví presentà un requeriment, a través del notari Francesc Rallat, a l'Alcalde Major de Manresa, Antoni Spona, que vivia al carrer de Vallfonollosa, per unes declaracions que el Regidor Daví considerà perjudicials i agreujants, en el qual demanava la rectificació pertinent. L'Alcalde Spona contestà que no tenia per què rectificar, ja que havia finalitzat el termini per a fer qualsevol apel·lació (23).

Gràcies a que el Marquès de Torrenueva sol·licità del Molt Illre. Intendent de l'Ajuntament de Manresa una relació de "...todos los empleos de república que contiene esta Ciudad...", podem saber la constitució del Consistori i els sous que cobraven, segons les funcions que realitzaven. Joan I. Daví, entre altres Regidors, juntament amb el Degà, Jaume de Llisach, tots homes d'honor, confeccionaren amb tota exactitud la relació demanada.

Eren en total vuit Regidors, amb un salari de 150 lliures anuals més dues atxes pel cas de fer algú servei nocturn. Per la redacció de les actes municipals, registre de cartes i oficis, etc. hi havia un escrivà que era a la vegada secretari, i que, normalment, era el notari més antic de la ciutat. Cobrava 32 lliures per fer d'escrivà i 28 per secretari.

Un Majordom de Propis, amb un sou de 100 lliures l'any.

Un Comptador, amb 50 lliures.

Un Síndic o Procurador General, que cobrava 30 lliures anuals.

Un Majordom "...de Positos de granos...", amb un salari de 35 lliures.

Administradors de la "tabla" dels comuns dipòsits, un que s'encarregava del Llibre Major, un altre del Llibre Manual, i un caixer, que cobraven 50 lliures cada un.

I, finalment, un "tablagero", amb un sou de 25 lliures.

Fins aquí, tots aquest càrrecs eren vitalicis i per designació directa del rei.

Dues places interines, esperant que el rei decidís de proveir, eren la d'Advocat de l'Ajuntament i la de Carceller. Aleshores, hi havia els anomenats oficis subalterns, que es proveïen per elecció entre els Regidors, triant les persones que havien sol·licitat el càrrec al Governador i Capità General i a la Reial Audiència per la seva aprovació.

Aquests càrrecs eren: tres porters, amb el sou de 72 lliures anuals.

Seguien els restants oficis purament mecànics, sense cap influència política, i, per tant, de designació lliure de l'Ajuntament, com eren: un porter de la "tabla" dels comuns dipòsits, un mestre per a ensenyar de llegir i d'escriure, dos mestres, un de Retòrica i una altre de Gramàtica, un "emposador" de gel, un moliner -càrrec que s'adjudicava per arrendament-, un tocador de temps, un rellotger, un pregoner, un "sequiero", un "papaler" de la Sèquia, tres talladors de carn de moltó i un altre d'ovella i un de vaca i porc, un comprador de carn, cinc pastors, -que els pagaven els arrendataris de les carnisseries-, i un pesador de carn amb les mateixes condicions.

Pel que fa al jutjat ordinari, es declara que a Manresa hi ha sis notaris públics i reials, dels quals un regia i governava totes les escriptures, i que, una vegada mort, passaven a l'Arxiu, a més de ser també escrivà de la Cúria Eclesiàstica. L'altre notari regia la Cúria del Corregidor per tot el que es referia a fora de la ciutat i, pel que feia a dintre, només s'ocupava dels que gaudien de privilegi militar. Un altre s'ocupava de la part plebea.

En canvi, no hi havia específicament cap procurador de gremis i, quan aquest feia falta, els seus individus votaven un mestre perquè els representés. Aquesta declaració jurada va signada pels tres Regidors: Maurici Soler de la Plana, Bernat Casas i Joan Ignasi Daví (24). En el nou Consistori de l'any 1739, l'apotecari Daví s'ocupà dels obrers de la Seu i dels de Sant Salvador, i va ésser anomenat Administrador de l'Hospital de Sant Andreu (25).

Una missió important va ésser encarregada, aquell any, als dos Regidors, Maurici Soler i Joan I. Daví: la supervisió de la construcció de la nova casa ciutat. Com a tals presentaren el mes de novembre de 1739, un informe a l'Ajuntament, en el qual expliquen el seu enfrontament amb Jeroni Torrens, mestre d'obres i responsable de l'edificació.

Els dos Regidors comissionats observaren, en primer lloc, una gran lentitud en les obres, i, en segon lloc, la poca qualitat tant de l'arena com de la pedra per picar, que, segons l'opinió dels Regidors, era excessivament salina. Malgrat l'advertència feta al constructor, aquest no en va fer cas i continuava utilitzant la mateixa arena i pedra, fins que l'apotecari Daví li recordà l'article 4art. del contracte, que textualment deia: "...y la piedra ha de ser de la mejor calidad se encontrará en esta Ciudad...". El Regidor Daví posà en coneixement de l'Ajuntament aquestes anomalies, exigint "...ponga esta declaración en Registro para que conste su comunicado en lo venidero o habilitación de esta obra, o, en adelante en el caso por las expressadas razones padeciese algun detrimento esta fabrica por este Gerónimo Torrens fabricada no ser conforme este comissario Juan Ignacio Daví antes bien aver avisado y advertido donde ha sido necesario como parece del pnte. papel...". L'informe acabava amb la petició de que l'Ajuntament l'eximis d'aquesta comissió que li semblava una de les més pesades que se li havien encarregat.

En llegir aquest memorial, l'Ajuntament acordà enviar a buscar dos mestres paletes "peritos y praticos" per tal d'examinar la pedra que el Sr. Torrens treia del mateix lloc on es feia la construcció, i per tal d'emetre llur dictamen sobre la seva qualitat (26).

L'any 1741, juntament amb Bernat Casas, el canonge Ignasi Rou, el Rvd. Francesc Cornet Pvre., Francesc Escorsell i Barraguer, Ignasi Parera i Ignasi Puigdellivol, el Regidor Joan I. Daví va ésser anomenat Administrador de l'Hospital de Pobres Malalts (27).

Al cap de dos anys, l'apotecari Daví i el seu company de Consistori, Bernat Casas, s'encarregaren de cobrar la contribució del Cadastre dels pobles del Partit de Manresa. Per complir aquesta missió, prèviament havien de confeccionar els rebuts que havien de presentar pel seu cobrament (28).

L'any 1746, actuant com a Administradors de l'Hospital de Pobres Malalts de Sant Andreu, es reuniren a l'aula de l'esmentat Hospital, el Pvre. Ignasi Rou, els dos Regidors perpetus, Bernat Casas i Joan I. Daví, i el Rvd. Francesc Escorsell, per signar un document en el qual reconeixien haver rebut 70 lliures de l'Ilm. Sr. Isidre Llisach, noble de la ciutat de Manresa, pel lluíisme d'un censal (29).

Aquest any s'efectuà la proclamació com a rei de Ferran VI, el qual ordenà, en carta datada el 28 de juliol, que la ciutat de Manresa s'unís a la celebració que consistí, segons costum, en "...levantar los Pendones en esta Ciudad por él y en su Real Nombre...".

Determinaren els Regidors que la proclamació se celebrés el diumenge dia 2 d'octubre, i que es fes amb tota "solemnidad, aparato y pompa...", amb tres dies d'il·luminació, des de la primera oració fins a l'última.

Per començar, pagaren a Josep March, botiguer de panys, 250 lliures per la tela amb què es confeccionarien els vestits del Molt Il·ltre. Sr. Corregidor, el seu Tinent i tots els Regidors de la ciutat.

S'ordenà als gremis que guarnissin els carrers per on passaria el Reial Pendó, advertint que es donarien dos premis, un de 15 lliures i un altre de 10, al gremi que millor ho guarnís. Un dels membres del jurat que determinaria la concessió d'aquests premis era l'apotecari Daví.

En fer la processó amb el Pendó, aquest jurat es fixà bé en les ornamentacions, i determinà de concedir el primer premi al gremi de teixidors de vels, que guarní el barri de la Plana de l'Om. El segon premi va ésser pel Col·legi d'Artistes, que havia enramat la Plaça Major (30).

L'any següent, els Regidors Daví i Pujol foren comissionats per a estudiar el trasllat d'un abeurador que hi havia prop del Convent de Sant Ignasi, i que molestava al Pare Rector dels Jesuïtes, tal com ho va fer constar en un memorial que envià a l'Ajuntament (31).

El Regidor Daví, presentà l'any 1749, una instància al Notari Antoni Sala, de la Cúria Reial ordinària, que abans es deia "la Cúria del Veguer", per un plet que el Regidor intentà de posar contra l'Ajuntament a través del Notari Francesc Rallat, Notari de la Cúria que només s'ocupava de causes contra gent plebea, i no militars o que gaudissin de privilegi militar. Es per això que l'Ajuntament considerà que l'esmentada causa corresponia al Notari Sala, ja que consideraren a l'Ajuntament com de classe noble i no plebea.

El Notari Rallat, aconsellat per l'advocat de la ciutat, Dr. Francesc Graell, considerà que la causa havia de prosseguir a la seva Cúria, perquè ja havia iniciat el plet. L'Ajuntament, inflexible, ordenà al Notari Rallat que lliurés tot l'expedient al Notari Sala (32).

L'any 1753, l'apotecari Joan Ignasi Daví, en sentir-se malalt es decidí a redactar el seu testament. Nomenà els següents marmessors: Rvd. Josep Closa Pvre. i Domer de la Seu, Joan Salvar pvre., Josep Graell també Pvre., que era el seu nebot, Carles Riu i Rovira, Joan Ignasi Graell i Tomàs Prat i Vilaseca, apotecari de Calaf.

A l'Hospital de Sant Andreu, li deixà 25 lliures; a la Confraria de la Minerva, dels Gloriosos Cossos Sants, i de Ntra. Sra. de la Concepció, fundades en l'Església de la Seu; a la de Ntra. Sra. del Roser i Ntra. Sra. del Carme, fundades a l'Església del Convent de Sant Pere Màrtir de Predicadors i la de Ntra. Sra. del Carme de l'Església del mateix nom, els hi llegà 2 lliures a cadascuna, amb l'obligació de que els seus confreres assistessin als seus funerals amb atxa encesa.

Deixà 200 lliures al Rvd. Josep Closa, i la mateixa quantitat a la seva germana Maria, vídua del botiguer de Barcelona, Josep Plantí. A les filles solteres, Maria, Ignàsia i Francesca, del seu difunt nebot Francesc Graell els hi deixà 100 lliures a cada una. Instituí hereus universals de tota la resta de bens Misser Joan Ignasi Graell i Daví, nebot seu, i Misser Miquel Graell i Madriguera, que n'era renebot. En no tenir fills, i segons costum de l'època, no és estranya aquesta decisió (33).

Novament, l'any 1756, a Joan I. Daví i al Regidor Joan de Daimau, l'Ajuntament els comissionà per a la inspecció de la pavimentació de la Plaça Major, que s'estava fent molt lentament, i interessava el seu acabament, fins i tot gastant el que calgués per porta a terme l'obra (34).

L'any 1757, trobem l'últim document sobre aquest apotecari, i que tracta d'una reclamació feta per Pau Casanovas, Procurador de Francesc Llord per incompliment per part de Joan I. Daví, Regidor, i de Josep Vinyals, guarda del terme de Manresa,

d'una ordre de lliurar dues quarteres de farina i dos sacs, a més d'una quantitat de diners. Per aquesta raó, el Procurador demanà que el Regidor fos condemnat amb la pena de 100 lliures, més la quantitat originada per les despeses del plet i la restitució de la farina (35).

L'apotecari i Regidor Perpetu, Joan Ignasi Daví, deixà d'existir el dia 31 d'agost de 1757. Tal com estava ordenat, l'Ajuntament de Manresa ho comunicà a l'Autoritat de Barcelona, que ràpidament envià un ofici redactat en els següents termes:

"Con la carta de esse Ayuntamiento del 31 anterior, quedo enterado de que ha fallecido el regidor Juan Ignacio Daví".

Barcelona 3 de septiembre de 1757.
Marques de la Mina (36).

NOTES

- 1.- AHPM. Notari: Isidre Vendranes. 10 de juliol de 1707.
- 2.- AHPM. Notari: Fèlix Soler. Any 1711.
- 3.- AHPM. Notari: Isidre Vendranes. 8 de juny de 1705.
- 4.- AHPM. Notari: Maurici Bohigas. Any 1718.
- 5.- AHCM. "Acords Municipals". Any 1719.
- 6.- AHCM. "Acords Municipals". 3 de setembre de 1721.
- 7.- AHCM. "Acords Municipals". Any 1723.
- 8.- AHCM. "Acords Municipals". 29 de març de 1723.
- 9.- AHPM. Notari: Maurici Bohigas. Any 1724.
- 10.- AHCM. "Acords Municipals". 9 de maig de 1726.
- 11.- AHCM. "Acords Municipals". 12 de juny de 1727.
- 12.- AHCM. "Acords Municipals". 9 de setembre de 1729.
- 13.- AHCM. "Acords Municipals". Any 1730.
- 14.- AHCM. "Acords Municipal". 27 d'abril de 1733.
- 15.- AHCM. "Acords Municipal". 27 d'abril de 1733.
- 16.- AHCM. "Oficis, Ordres i Cartes de l'Ajuntament". Any 1733.
- 17.- AHCM. "Oficis, Ordres i Cartes de l'Ajuntament". Any 1733.
- 18.- AHCM. "Oficis, Ordres i Cartes de l'Ajuntament". Any 1758.
- 19.- AHCM. "Oficis, Ordres i Cartes de l'Ajuntament". Any 1758.
- 20.- AHCM. "Acords Municipals". 31 de maig de 1734.
- 21.- AHCM. "Acords Municipals". 3 de novembre de 1734.
- 22.- AHCM. "Acords Municipals". 27 d'abril de 1736.
- 23.- AHPM. Notari: Francesc Rallat. 14 de juny de 1738.
- 24.- AHCM. "Acords Municipals". 22 de setembre de 1738.
- 25.- AHCM. "Acords Municipals". 16 d'octubre de 1739.
- 26.- AHCM. "Acords Municipals". 9 de novembre de 1739.
- 27.- AHCM. "Acords Municipals". 23 de juny de 1741.

- 28.- AHCM. "Acords Municipals". 18 de febrer de 1743.
- 29.- AHPM. Notario: Josep Sala. 3 de març de 1746.
- 30.- AHCM. "Acords Municipals". 26 de setembre de 1746.
- 31.- AHCM. "Acords Municipals". 18 de juny de 1746.
- 32.- AHCM. "Acords Municipals". 8 d'agost de 1749.
- 33.- AHPM. Notari: Josep Escorsell, Any 1753.
- 34.- AHCM. "Acords Municipals". 12 de maig de 1756.
- 35.- AHCM. "Oficis, Ordres i Cartes de l'Ajuntament". 27 de juny de 1757.
- 36.- AHCM. "Oficis, Ordres i Cartes de l'Ajuntament". 3 de setembre de 1757.